

РЕЦЕНЗІЇ

Цитування:

Анісімова О. М. Розвиток соціокомунікаційного простору культури в Україні: документознавчий аспект (рецензія на монографію «Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури в Україні» В. В. Добровольської). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 2. С. 68–70.

Anisimova O. (2020). Scientific horizons of documentary support of development socio-communicative space of culture in Ukraine (review of the monograph «Information and documentation ensuring the development of socio-communicative space of culture in Ukraine» V. V. Dobrovolska). *Library science. Record Studies. Informology*. 2, 68–70 [in Ukrainian].

Анісімова Ольга Миколаївна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри інформаційних систем управління
Донецького національного університету
імені Василя Стуса
anisimova.o.m@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-8016-9361>

Anisimova Olga,
doctor of Economics, professor,
Department of Information Systems Management,
Vasyl` Stus Donetsk National University

НАУКОВІ ОБРІЇ ДОКУМЕНТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

Рецензія на монографію кандидата наук із соціальних комунікацій, доцента кафедри культурології та інформаційних комунікацій Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв Добровольської Вікторії Василівни «Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури в Україні»: монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 352 с.

Дослідження соціокомунікаційного простору культури в Україні та інформаційно-документаційного забезпечення його розвитку, крім культурології, є надзвичайно актуальним і для різних наукових дисциплін, передовсім, загального документознавства, що охоплює сферу архівознавства, бібліотекознавства, музеєзнавства, інформології тощо.

Відомо, що у сучасному цифровому суспільстві відбувається трансформація документальних ресурсів культури, видозмінюються її форми, види, поглиблюються зміст і засоби презентації, що значно розширює культурний простір. Стан цифрової культурної спадщини України сьогодні характеризується окремими сегментами, які формуються в наукових, освітніх та культурних закладах, що зберігають документальну спадщину й регулюють методичні засади документообігу, зокрема в архівах і бібліотеках.

Підготовлена монографія презентує досить цікаву й актуальну працю як з погляду змісту, так і щодо подання матеріалу. Авторка, на наш погляд, зуміла зосередити увагу на ключових проблемах не тільки теорії соціокомунікаційного простору культури в Україні, а й практичних аспектах його інформаційно-документаційного забезпечення.

У монографії комплексно досліджено проблему інформаційно-документаційного забезпечення розвитку сьогочасного соціокомунікаційного простору культури України у цифрову епоху та окреслено перспективи функціонування документальних цифрових систем культурної спадщини у соціокомунікаційному просторі культури, що відповідає актуальним завданням сучасного розвитку науки.

Варто відзначити логічну побудову структури монографії, яка послідовно розкриває шляхи вирішення поставлених дослідницьких завдань, містить передмову, п'ять розділів, післямову, список використаних джерел.

Так, у передмові розкрито актуальність дослідження, визначено основну мету та предмет вивчення, детально схарактеризовано методологічну та джерельну бази, окреслено найголовніші проблеми, які авторка піднімає у кожному з розділів.

У першому розділі «Стан наукової розробленості проблеми та джерельна база дослідження» розглянуто низку важливих питань, з-поміж яких – формування поглядів на розвиток понять «культура» та «соціокомунікаційний простір культури», «цифровий простір культури», «інформаційний простір культури» у співвідно-

шенні з функціями документаційного забезпечення управління культурою в аспекті соціальних комунікацій; здійснено оцінку стану розвитку інформаційного суспільства та його впливу на розвиток культурної сфери держави й формування культурного простору; обґрунтовано теоретико-методологічні засади дослідження соціокомунікаційного простору культури. Прикметно, що авторкою вперше в системі соціальних комунікацій запропоновано введення до наукового обігу поняття «соціокомунікаційний простір культури», що тлумачиться як складна динамічна система, яка здійснює не лише кумуляцію та розповсюдження культурного продукту, але і його продукування. Визначено також основні складники соціокомунікаційного простору культури, а саме: *інфраструктурну, змістову та суб'єктну*. У монографії послідовно розкривається й стверджується думка про те, що соціокомунікаційний простір культури має власні функції, інфраструктурну і суб'єктну складові, які визначаються перспективними можливостями сучасних інформаційних технологій, зокрема й цифрових комунікацій, і необхідністю розвитку документальної комунікації в нових умовах.

Надзвичайно змістовними, особливо цікавими і корисними є матеріали другого розділу – «Розвиток управління культурою в мережевому суспільстві, досвід провідних західних держав у створенні цифрового фонду документації культурної спадщини». Дослідниця розглядає державну політику в галузі культури, структуру галузі культури в Україні та її установи. Крім того, здійснено докладний аналіз інформаційно-документаційного забезпечення органів управління галузі культури; висвітлено міжнародний досвід щодо регулювання культурної політики та створення цифрового фонду документації культурної спадщини.

Значну увагу в третьому розділі «Заклади культури як суб'єкти комунікаційної взаємодії у соціокомунікаційному просторі» приділено формуванню інформаційного суспільного образу закладів культури у спільнотах соціальних мереж. Показано, що розвиток інформаційних технологій на сучасному етапі спричинив суттєву зміну в усіх сферах суспільного життя, виявився, зокрема, у всесвітньовідомих соціально-інформаційних сервісах, що формують єдиний глобальний соціокомунікаційний простір. Науковиця наголошує на тому, що заклади культури в умовах сьогодення є осередками соціальних комунікацій і суб'єктами комунікаційної взаємодії, навколо яких об'єднуються користувачі соціальних мереж і формуються віртуальні спільноти. Також детально схарактеризовано інформаційні ресурси історико-культурної сфери в мережі Інтернет. На нашу думку, цінним результатом цього розділу є аналіз Вікіпедії як ключового глобального інформаційного сервісу для документування соціальних і культурних процесів в Україні та світі.

У четвертому розділі «Формування цифрового культурного простору України» здійснено комплексний аналіз підходів до створення культурологічного довідкового консолідованого цифрового інформаційного ресурсу. Особлива увага надається авторкою рецензованої роботи питанням відбору об'єктів історико-культурної документальної спадщини для оцифрування та подальшого їхнього збереження і забезпечення доступу для користувачів; обґрунтовано основні засади збереження цифрової культурної спадщини.

У п'ятому розділі «Документальні цифрові системи культурної спадщини в соціальних комунікаціях України: нова цифрова реальність культурного простору» представлено документальні цифрові системи культурної спадщини у соціальних комунікаціях України; висвітлено інформаційний простір культури в цифрову епоху; окреслено перспективи розвитку документальних цифрових систем культурної спадщини у соціокомунікаційному просторі культури України. Визначено концептуальні підходи до вивчення стану документальних цифрових систем культурної спадщини та засоби їхнього включення в систему документаційного регулювання.

Суттєвою особливістю рецензованої роботи є не лише її теоретична значимість, а й практичний внесок. Представлена в монографії тема вичерпно розкриває сучасний стан соціокомунікаційного простору культури в Україні та його інформаційно-документаційне забезпечення через призму цифровізації.

Авторкою наголошується, що досвід організації цифрових бібліотек, їхня ресурсна база та довідкова інформація наближає Україну до створення загальнодержавного цифрового культурологічного консолідованого ресурсу, аналогічного тим, які підтримуються і функціонують у багатьох країнах світу як пріоритет державної культурної політики.

Інформаційно-документаційне забезпечення галузі культури в контексті масштабної цифровізації суспільства розглядається у монографії як форма соціальної комунікації, соціальної взаємодії управлінського характеру, у центрі уваги опиняються завдання, тісно пов'язані з оперативним вдосконаленням системи управлінської документації та розвитком нових форм і видів документів, що включаються в електронний документообіг, розраховані на спеціальну й масову аудиторію і передбачають зворотний зв'язок суб'єктів та об'єктів соціально-комунікаційної взаємодії.

Представлена монографія стане одним із вагомих доробків, що висвітлює розвиток соціокомунікаційного простору культури в Україні, де на перший план сучасної суспільної комунікації виходить електронна комунікація, що уможливило стрімкий розвиток нових напрямів, технологій, методології дослідження, яка під впливом глобалізації у XXI ст. має суттєві відмінності від тієї, якою була у XX ст. У монографії висловлюється думка про виникнення нової культурної реальності, яка з кожним роком набирає все нових і

нових обертів. Цифровий консолідований ресурс репрезентує соціокомунікаційний ретроспективний простір культури у джерелах національної культурної спадщини й одночасно представляє цифрові ресурси сучасних джерел.

Загалом монографія «Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури в Україні», написана ґрунтовно, кваліфіковано, на належному науково-методологічному рівні, має виважені висновки, що слугують красномовним свідченням високого рівня професійної кваліфікації авторки. Дослідження повністю відповідає основним вимогам щодо підготовки таких видань.

Належний науковий рівень викладу теоретичного матеріалу вдало поєднується з його доступністю. Монографія В. В. Добровольської приваблює оригінальними підходами до аналізу та вирішення поставлених завдань, створює ґрунтовну теоретично-методологічну базу для розширення досліджень у галузі соціальних комунікацій. Видання буде корисним для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, магістрів, практиків документно-інформаційної галузі.

Список використаних джерел

1. Добровольська В. В. Інформаційно-документаційне забезпечення розвитку соціокомунікаційного простору культури в Україні : монографія. Київ : НАКККіМ, 2020. 352 с.

Цитування:

Добровольська В. В. Навчальний посібник «Документна лінгвістика та редагування документів» (рецензія на навчальний посібник: «Документна лінгвістика та редагування документів» Г. П. Лукаш і Л. А. Чередник). *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 2. С. 70–73.

Dobrovolska V. (2020). Training manual «Documentary linguistics and document editing» (review of the training manual: «Documentary linguistics and document editing» by Halyna Lukash and Liudmyla Cherednik). *Library science. Record Studies. Informology*. 2, 70-73 [in Ukrainian].

Добровольська Вікторія Василівна

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
доцент кафедри культурології та
інформаційних комунікацій
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
vika_dobrovolska@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-0927-1179>

Dobrovolska Viktoriia,

Doctor of Philosophy in Social Communications,
associate professor,
associate professor of the Department of Cultural Studies
and Informational Communications
National Academy of Culture and Arts Management

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК «ДОКУМЕНТНА ЛІНГВІСТИКА ТА РЕДАГУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ»

Рецензія на навчальний посібник: автори Г. П. Лукаш (Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця); Л. А. Чередник (Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»)

Специфіку сучасного періоду становлять глобалізаційні зміни, перетворення базисних економічних, політичних, соціальних структур, культури, способу і стилю життя нашого сус-